

‘Natuurlijke uitstraling’

Tekst: Emiel van den Berg | Fotografie: Visions

Echinops behoort tot de Asteraceae, de composietenfamilie of samengesteldbloemigen. Het belangrijkste kenmerk van deze familie vormen de in bloemhoofdjes bijeen staande kleine bloemen. Om de bloemhoofdjes heen zitten de zogenaamde omwindselbladeren. Samen met de orchideeënfamilie is de Asteraceae de omvangrijkste plantenfamilie. Behalve bekende vaste planten als Achillea, Solidago en Eupatorium zijn ook enkele tropische bomen en lianen lid. Het geslacht Echinops telt circa honderd soorten, waarvan de bekende *E. ritro* in de vrije natuur van Zuid-Europa te vinden is. *E. sphaerocephalus* is een zeldzame verschijning in Nederland.

De bolvormige bloeiwijze van Echinops is samengesteld uit tientallen smalle buisbloemetjes. Die vele bloemetjes staan aan het einde van de stengel en vormen samen een kogelvormig geheel. Echinops heeft daarom kogeldistel als Nederlandse naam, de Griekse woorden ‘echinos’ en ‘ops’ betekenen letterlijk ‘op een zee-egel gelijkend’. Als eerste openen zich de bloempjes bovenaan de ‘kogel’, de meeldraden steken duidelijk naar buiten, daarna verplaatst de bloei zich naar de onderkant. Na de mannelijke meeldraden komen ook de vrouwelijke stempels naar buiten. In volle bloei trekt Echinops veel bijen aan en bij de uitbloei blijven de zaden makkelijk aan de vacht van passerende dieren hangen, wat voor de verspreiding zorgt. Behalve de metaalkleurige tot blauwgrijze bloemhoofden heeft Echinops ook decoratief blad, vaak grijsachtig van kleur en veerspletig van vorm. Dat blad is stug, leerachtig en gestekeld.

MIXEN TUSSEN ANDERE PLANTEN

Yussel Harland, eigenaar van Henri de Jong Tuinen, gebruikt geregeld de 60-70 cm hoge *E. ritro*. De soort is inheems van Zuid-Frankrijk en Spanje tot Centraal-Azië. “Ik houd van de natuurlijke uitstraling en mix deze distel graag tussen andere planten die natuurlijk ogen.” Soms gebruikt hij eenlingen, soms kleine groepen van vijf tot zeven stuks, meestal werkt hij met herhalingen. Die andere bekende blauwe distel, de kruisdistel *Eryngium*, gebruikt hij daar ook geregeld voor.

De bloei van *E. ritro* is van juli tot september. Pluspunt vindt Harland dat bijen en vlinders de bloemen graag bezoeken. Dat Echinops zich wat kan uitzaaien en soms fors kan uitgroeien, vindt hij geen probleem. Dat mag, zeker in een tuin die niet al te gestructureerd is. “De meeste van onze tuinen hebben we zelf in onderhoud, dus we kunnen corrigeren. Klanten gaan daar vaak in mee.”

Harland waardeert ook de stevige opgaande stengels én het wintersilhouet. “De bloemstengels en bloemen verdrogen mooi en de stengels blijven stevig overeind. Prachtig in de winter met rijp en sneeuw, goede schuilplekken ook voor insecten.” Een goede blauwe cultivar van *E. ritro* is ‘Veitch’s Blue’. Hoger, tot 1 meter, wordt *E. bannaticus*, waarvan het blad aan de onderzijde opvallend zilvergrijs is. Deze soort bloeit in juli en augustus. ‘Taplow Blue’ behoort tot de bekendste variëteiten.

Geslacht: **Echinops**
Groeivorm: **bossige pollen**
Blad: **grijsgroen**
Bloem: **kogelvormig**
Extra: **vlinderlokkend, wintersilhouet**